

Arbejdstagerens almindelige pligt til ved ansættelsen at oplyse om sygdomsforhold, der kan eller må antages at ville have betydning for ansættelsesforholdet, gælder hermed ikke for oplysninger, der er fremkommet ved en genetisk test.

Forbudet mod brug af genetiske test er absolut i forbindelse med ansættelser. Efter ansættelsen anses det for uhensigtsmæssigt med et totalforbud. Det kan ikke afvises, at det i nogle situationer kan være hensigtsmæssigt at anvende genetiske test til at sikre, at personer ikke udsættes for arbejdsvilkår, som netop disse personer ikke kan tåle, men som ikke er helbredstruende for andre. Det kan heller ikke afvises, at oplysningen om en persons anlæg for sygdom kan have betydning for at vurdere risici for andre end anlægsbæreren.

Bibeholdelse af dispensationsmuligheden efter ansættelsen skal i øvrigt ses i sammenhæng med den betydelige udvidelse af definitionen i § 1, hvorved allerede kendte og ibrugtagne teknikker kommer ind under lovens anvendelsesområde.

Forud for anvendelse af bemyndigelsen i stk. 2 og 3 skal ministeren indhente samtykke fra Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg. Derved sikres, at såvel Folketinget som offentligheden kan følge udviklingen, og at Folketinget kan gribe ind med præciseringer af denne lov, hvis udviklingen gør det nødvendigt. Forud for indstillingen til Arbejdsmarkedsudvalget forventes ministeren at have indhentet udtalelser fra Arbejds miljørådet, Sundhedsstyrelsen og andre relevante myndigheder.

Desuden forudsætter en anvendelse af bemyndigelsen, at de berørte personer har givet informeret samtykke.

Til § 3

Bestemmelsen indebærer, at en afskedigelse med henvisning til oplysninger, der er fremkommet ved en genetisk test eller begrundet med, at lønmodtageren har nægtet at fremlægge eller gennemgå en sådan analyse, ikke er lovlig.

Konsekvensen af en afskedigelse er, at arbejdsgiveren skal betale en godtgørelse, der skal dække den ikkeøkonomiske skade, den pågældende har lidt. Der er intet til hinder for, at der ved siden af godtgørelsen ydes erstatning efter de almindelige regler.

Godtgørelsens størrelse fastsættes under hensyn til ansættelsens varighed og sagens omstændigheder i øvrigt.

Bestemmelsen gælder kun ved arbejdsgiverens opsigelse.

Til § 4

Der foreslås alene en straf af bøde for overtrædelse af § 2. Bestemmelsen forudsætter, at de almindelige betingelser for idømmelse af strafansvar er opfyldt.

Bestemmelsen i stk. 2 hjemler bødestraf for selskaber, virksomheder, staten, kommuner, amter osv. efter de almindelige regler herom.

Til § 5

Efter de gældende regler i forsikringsaftaleloven er der intet til hinder for, at et forsikringsselskab f.eks. ved tegning af en livsforsikring stiller krav om, at forsikringstageren fremlægger en genetisk test som betingelse for tegning af forsikringen.

Det er oplyst fra forsikringsbranchen, at danske selskaber i dag slet ikke anvender DNA-analyser ved tegning af pensioner og forsikringer, ligesom der heller ikke er planer om at indføre anvendelse af sådanne analyser.

I nr. 1 fastsættes det, at forsikringsselskaber ved indgåelse af forsikringsaftaler og senere ikke kan kræve eller gøre brug af en genetisk test. Bestemmelsens andet led »eller gøre brug af« indeholder et forbud mod at anvende resultaterne af en genetisk test, som selskabet ikke har krævet, men som forelå i forvejen.

Forbudet gælder derfor ikke forsikringstagerens fremlæggelse af genetisk test, men hvis forsikringstageren søger at fremlægge en sådan analyse, har selskabet pligt til at nægte at modtage og anvende analysen.

Endvidere reguleres den civile retlige konsekvens. Forslagsstillerne har ment, at en udtrykkelig regel om ugyldighedsvirkning ved brugen af sådanne oplysninger er påkrævet både for så vidt angår optagelse eller afslag på en anmodning herom og ændringer i bidrags- og pensionsvilkår, såfremt forsikringsselskabet senere kommer i besiddelse af oplysninger, der hidrører fra genetiske test. Et forsikringsselskab vil herefter i 3 situationer være udelukket fra og med nogen retsvirkning at anvende oplysninger fra genetiske test i strid mod forbudet:

1. Indgåelse af aftale om forsikring.
2. Afslag på indgåelse af aftale.
3. Opsigelse af en forsikringsaftale begrundet med helbredsoplysninger, der hidrører fra genetiske test. Dette gælder også ændringer i aftalevilkårene. Et selskab vil altså ikke efterfølgende kunne gøre gældende, at der er indtrådt bristede forudsætninger, såfremt disse grunder sig på oplysninger fra genetiske test.